

KOTIOPETUS

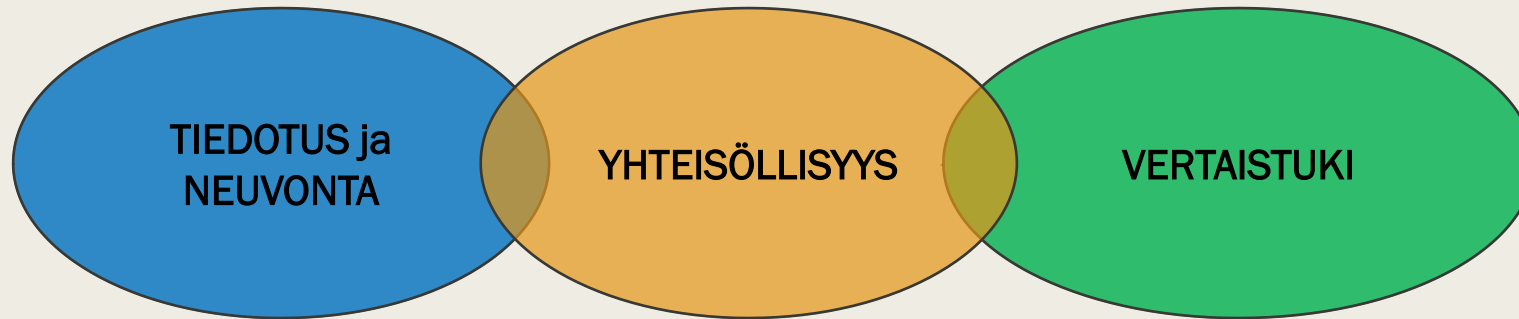
Webinaari 1.9.2023

Mitä kotiopetus on?

- Suomen Kotikouluyhdistys SuKo ry.
- Oppivelvollisuus ja kotiopetus
- Huoltajan, kunnan ja tutkivan opettajan roolit ja vastuut
- Opetussuunnitelma
- Erityinen tutkinto ja jatko-opinnot
- Kotioppijat Suomessa

Suomen Kotikouluyhdistys SuKo ry.

- Vuodesta 2018, kotipaikka Helsingissä, toiminta valtakunnallista
- Yhdistyksen tarkoituksena on jakaa kotiopetukseen liittyvää tietoa, toimia tukena kotioppijaperheille ja edistää kotioppijoiden yhteisöllisyyttä
- Yhdistys neuvoo kotiopetukseen liittyvissä asioissa ja järjestää säännöllisiä kotioppijaperheiden etätapaamisia sekä epäsäännöllisemmin livetapaamisia eri paikkakunnilla
- www.suomenkotikouluyhdistys.fi

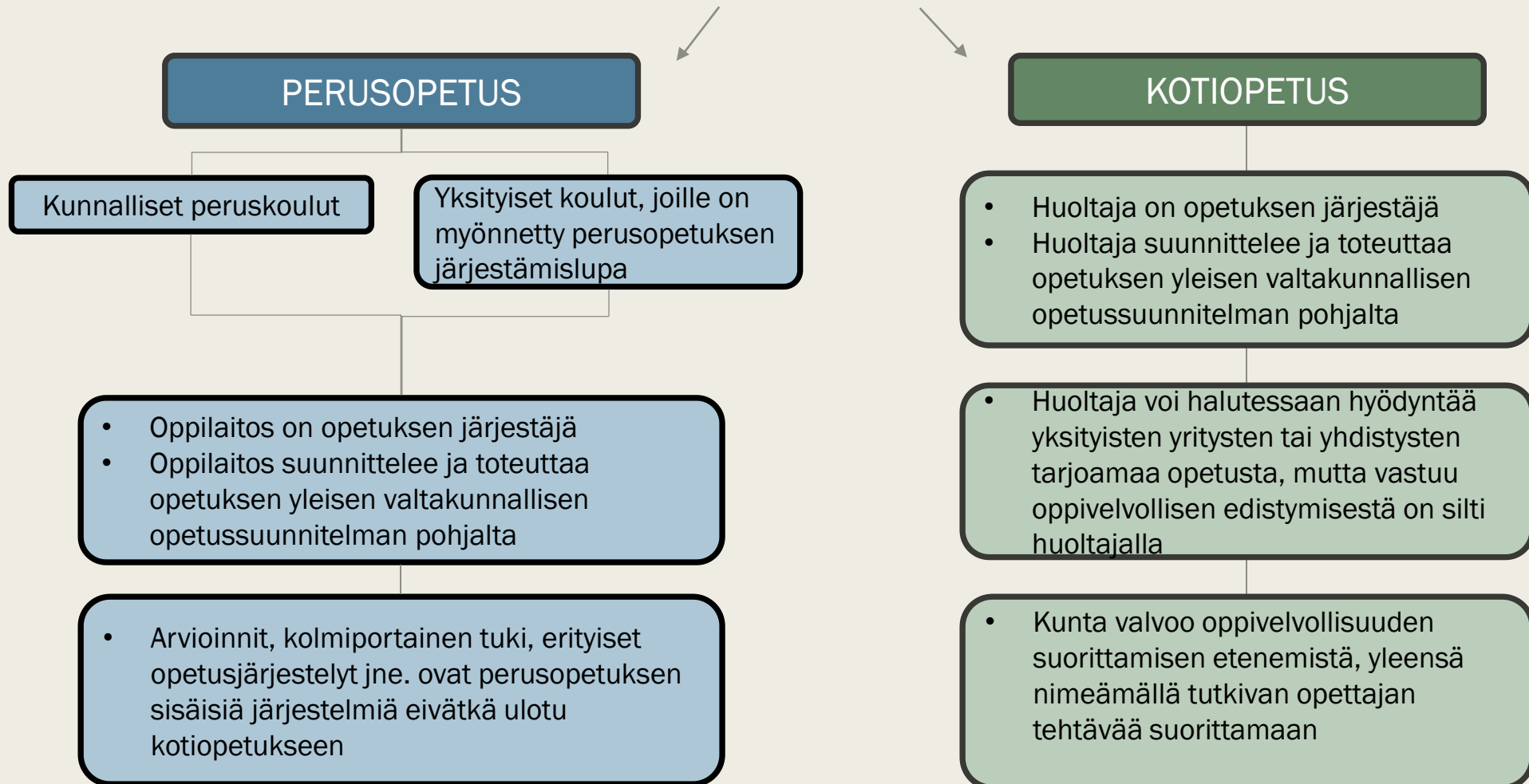
Oppivelvollisuus

- Oppivelvollisen on osallistuttava perusopetuslain mukaisesti järjestettyyn perusopetukseen tai saatava muutoin perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot. Perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot voi hankkia perusopetukseen osallistumisen sijasta esimerkiksi kotiopetuksessa.
- Kotiopetus ei edellytä lupaa viranomaisilta eli käytännössä kunnan opetustoimelta. Asiasta päättää huoltaja ja huoltajan ilmoitus asuinkuntaan lapsen kotiopetuksen aloittamisesta on riittävä.
- Oppivelvollisen edistymistä tulee valvoa suhteessa Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) määrättyihin perusopetuksen oppimäärään kuuluvien oppiaineiden tavoitteisiin ja keskeisiin sisältöihin.
 - Seurantavastuu on kunnalla

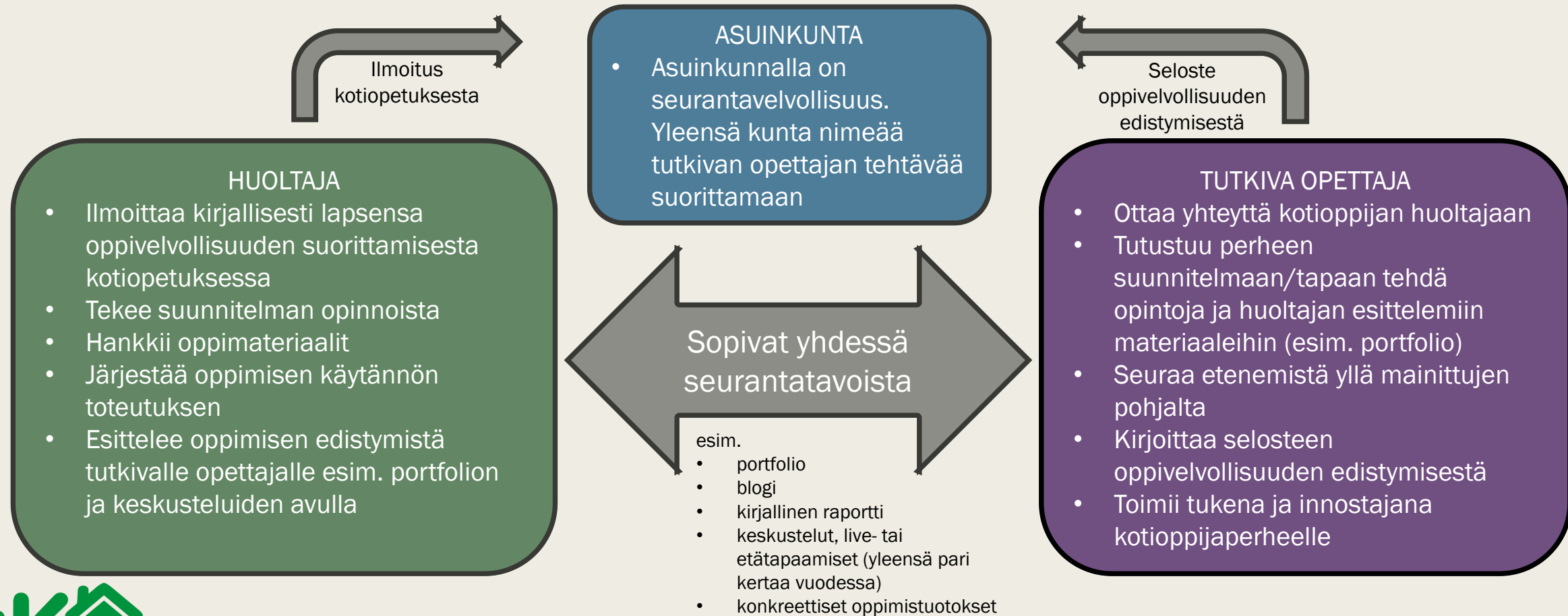
Oppivelvollisuus

/Oppivelvollisuuden suorittamistavat

Huoltaja on aina vastuussa lapsensa oppivelvollisuuden suorittamisesta

Huoltajan, kunnan ja tutkivan opettajan roolit ja vastuut

Opetussuunnitelma

- Oppivelvollisen on saatava kotiopetuksessa Opetushallituksen päättämässä Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) määrätyt perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot. Oppivelvollisen tulee opiskella kaikkia niiden oppiaineiden opetuksen tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä, jotka kuuluvat perusopetuksen oppimäärään.
- Huoltaja voi halutessaan käyttää jonkin kunnan opetussuunnitelmaa tai tehdä oman suunnitelman yleisen opetussuunnitelman pohjalta
- Oppivelvollisuutta voi suorittaa kotiopetuksessa vuosiluokkiin sitomattomasti, mikä on hyvä mainita henkilökohtaisessa suunnitelmassa
- Oppivelvollisuuden edistymistä seurataan suhteessa tähän kotioppijan henkilökohtaiseen suunnitelmaan

Erityinen tutkinto

- Kotiopetuksessa olevalle oppivelvolliselle ei anneta opinnoistaan todistuksia. Jos huoltaja haluaa lapsensa saavan opinnoistaan todistuksen, hänen on osallistuttava erityiseen tutkintoon.
- Erityisessä tutkinnossa käytettävät todistukset ovat
 1. todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta
 2. todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä
 3. todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta

Jatko-opinnot

- Kotioppija voi hakeutua jatko-opintoihin joko erityisen tutkinnon suorittamalla saadulla todistuksella tai harkinnanvaraisessa haussa.
- Toisen asteen opinnot voi suorittaa myös kotiopetuksessa. Tällöin oppivelvollisen tulee ilmoittautua joko suorittamaan lukiokoulutus erityisessä tutkinnossa tai ammatillinen koulutus näytössä.
- Aikuislukiot ja nettilukiot ovat myös hyviä vaihtoehtoja

Kotioppijat Suomessa

/Kuinka paljon heitä on?

Oppivelvollisuusikäisistä muualla kuin peruskoulussa muuttujina Vuosi ja Tiedot

	Kotiopetuksessa
2017	378
2018	414
2019	437
2020	501
2021	445
2022	502

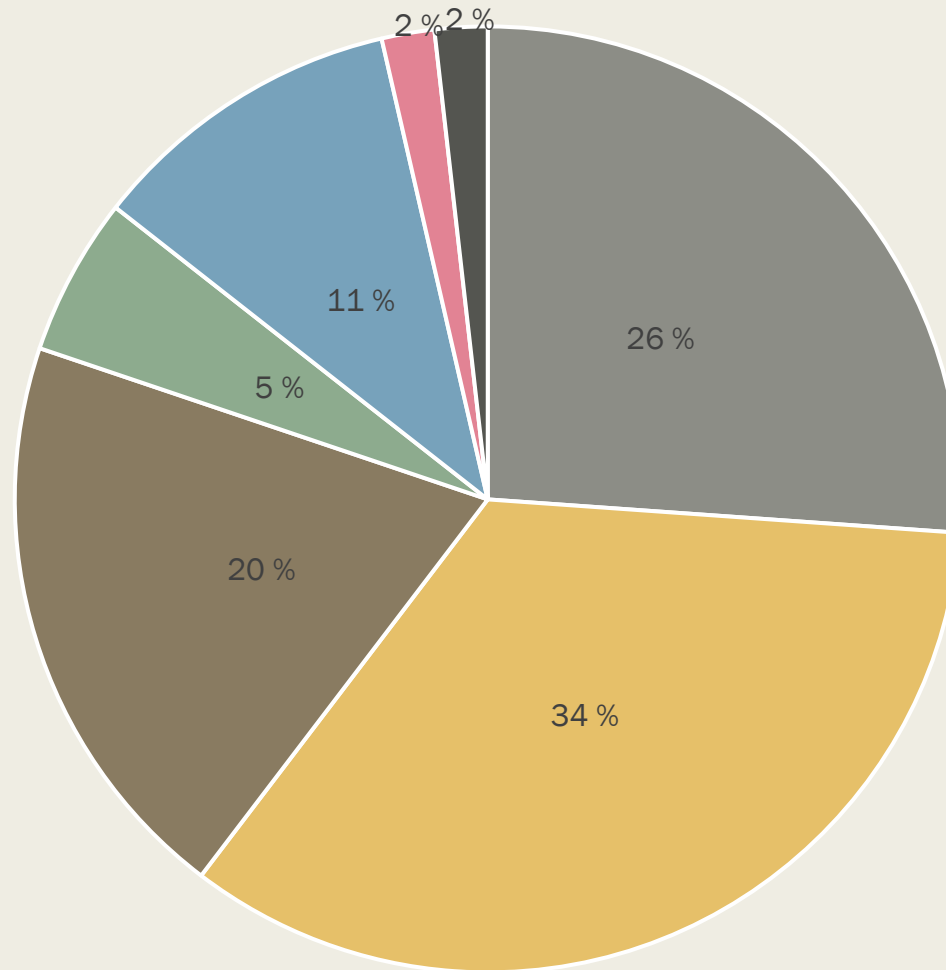
Tilastokeskus 22.8.2023

Kotioppijat Suomessa

/Kotiopetus pysyvänä tai tilapäisenä valintana

- Kotioppijuus voi olla tilapäistä tai tarkoituksena on suorittaa koko oppivelvollisuus kotiopetuksena
- Kotioppija on voinut olla aiemmin peruskoulussa tai kotiopetus on valittu oppivelvollisuuden suorittamistavaksi jo alusta saakka
- Lapsella on aina oikeus siirtyä kotiopetuksesta peruskouluun tai toisin päin
- Lapsen mahdolliset aikaisemmat kokemukset peruskoulusta ja ajatus kotiopetuksesta joko tilapäisenä tai pysyvänä valintana saattavat vaikuttaa oppimisen toteutustapoihin, mikä on hyvä huomioida myös oppivelvollisen seurannassa.

Kotioppijat Suomessa */Kotiopetus pysyvänä tai tilapäisenä ratkaisuna*

- 26 % Lapseni on ollut alusta saakka kotioppija ja aikoo suorittaa koko oppivelvollisuutensa kotiopetuksessa
- 34 % Lapseni on ollut aikaisemmin peruskoulussa, mutta aikoo suorittaa lopun oppivelvollisuutta kotiopetuksessa
- 20 % Lapseni on toistaiseksi kotioppija, mutta harkitsemme peruskouluun siirtymistä tilanteen mukaan
- 5 % Lapseni on tilapäisesti kotioppija ja tarkoitus on siirtyä takaisin peruskouluun
- 11 % Lapseni on ollut tilapäisesti/pätkittäin kotiopetuksessa
- 2 % Lapseni on jo suorittanut oppivelvollisuutensa kotiopetuksessa
- 2 % Lapseni on perusopetuksessa, mutta harkitsemme kotiopetusta

Kysely kotioppijoiden huoltajille, SuKo 2023
(N=113)

Kotioppijat Suomessa

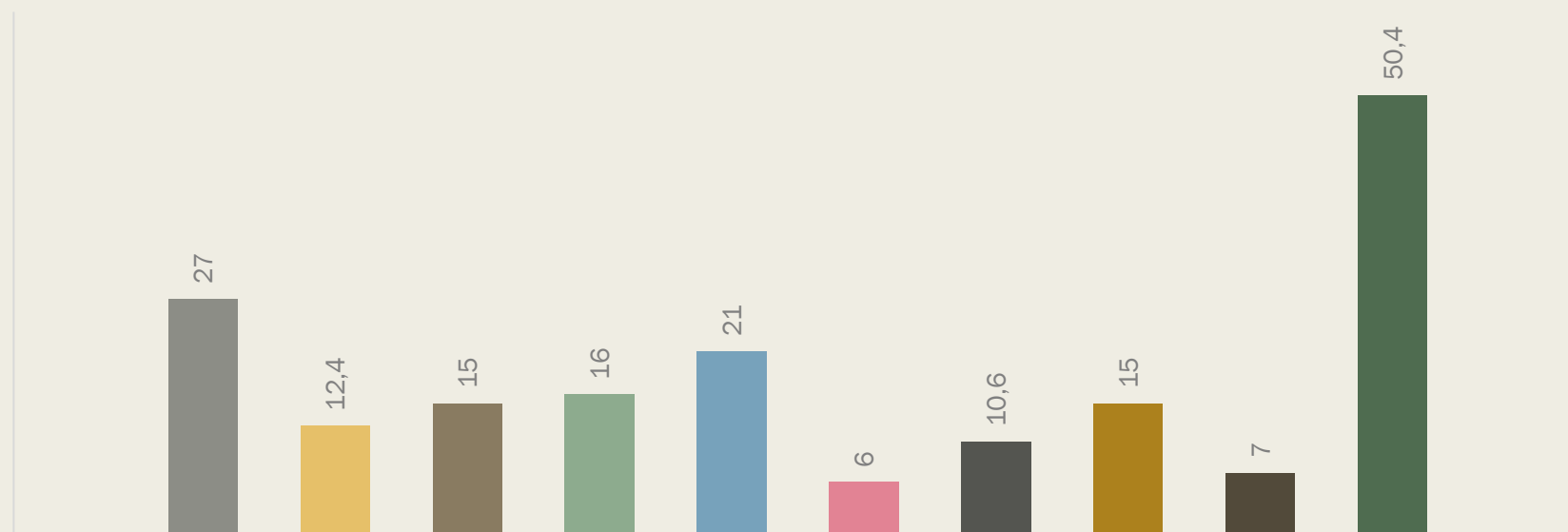
/Moninaiset kotioppijat

- Kotioppijat ovat moninainen joukko erilaisia perheitä ja lapsia
- Merkittävää osaa kotioppijoista yhdistää kuitenkin jonkinlainen poikkeavuus tavanomaisesta, jolloin peruskouluopetus ei vastaa lapsen tarpeisiin
- Neurovähemmistön lapset ovat kotioppijoiden joukossa erityisen hyvin edustettuina
- Joukossa on kuitenkin myös paljon ns. tavanomaisia lapsia ja syy kotiopetukseen voi olla esim. ulkomailla asuminen tai kyse on arvovalinnasta

Kotioppijat Suomessa

/Moninaiset kotioppijat

- 27 % Autismikirjon diagnoosi
- 12,4 % Autismikirjon piirteitä (ilman diagnoosia)
- 15 % ADHD-diagnoosi
- 16 % ADHD:hen viittavia piirteitä (ilman diagnoosia).
- 21 % Erityislahjakuus
- 6 % Aisti- tai muita herkkyksiä
- 10,6 % Dysleksia, dysgrafia tai muu kielellinen vaikeus
- 15 % Muu oppimisvaikeus
- 7 % Sairaus tai vamma
- 50,4 % ns. normaali oppija

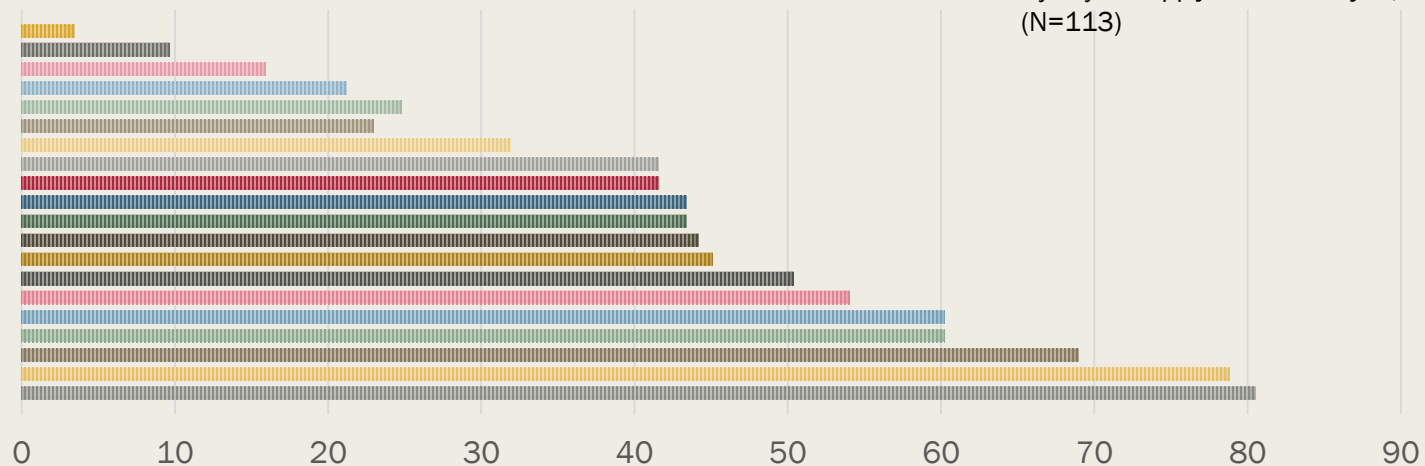

Kysely kotioppijoiden huoltajille, SuKo 2023
(N=113)

Kotioppijat Suomessa /Syitä kotiopetukseen

- 3,5 % Asuminen ulkomailla
- 9,7 % Peruskoulussa oli/on sisäilmaongelmia
- 15,9 % Lapsellani on kotiopetus päätökseen vaikuttanut sairaus tai vamma
- 21,2 % Uskon, että peruskoulu aiheuttaisi lapselleni ahdistusta ja pahoinvointia
- 24,8 % Päätökseen ovat vaikuttaneet aatteelliset syyt
- 23 % Pelkään, että lastani kiusattaisiin koulussa
- 31,9 % Lastani kiusattiin peruskoulussa
- 41,6 % Lapsen oppimistulokset ovat paremmat kotiopetuksessa
- 41,6 % Kotiopetus tukee paremmin lapsen sosiaalisia suhteita
- 43,4 % Peruskoulussa lapsi altistuisi huonoille vaikutteille
- 43,4 % Kotiopetuksessa lapsi saa paremmin tukea oppimisvaikeuksiinsa kuin peruskoulussa
- 44,2 % Lapsen fyysinen hyvinvointi on parempi kotiopetuksessa
- 45,1 % Lapsen oppimismotivaatio on parempi kotiopetuksessa
- 50,4 % Peruskoulun lapselle aiheuttama ahdistus ja pahoinvointi
- 54 % Kotiopetus antaa mahdollisuuden laadukkaampaan opetukseen
- 60,2 % Kotiopetuksessa lapsen lahjakkuuksia voidaan tukea paremmin kuin peruskoulussa
- 60,2 % Kotiopetuksessa voin olla enemmän läsnä lapseni elämässä ja oppimisessa
- 69 % Peruskoulun ympäristö ja toimintatavat eivät ole lapselleni sopivia
- 78,8 % Kotiopetus mahdollistaa paremmin lapsen yksilöllisen tukemisen ja joustavat oppimistavat
- 80,5 % Lapsen henkinen hyvinvointi on parempi kotiopetuksessa

Kysely kotioppijoiden huoltajille, SuKo 2023
(N=113)

Kotioppijat Suomessa

/Erilaisia kotioppimisen tapoja

- Jokainen huoltaja valitsee omalle lapselleen ja perheelleen sopivimmat opiskelutavat
- ”Perinteinen” opiskelu vai unschooling?
 - *Suuri osa kotioppijoista opiskelee näitä oppimismuotoja yhdistellen*
- Kotioppiminen ei ole sidoksissa aikaan tai paikkaan, vaan on yleensä vahvasti kytkettynä arkeen
- Oppivelvollisen edistymisen seurannassa on syytä ottaa huomioon kotioppimisen yksilölliset toteutustavat
- Kotioppimista määrittelee valtakunnallisen opetussuunnitelman tavoitteet, mutta muutoin oppiminen on vapaasti räätälöitävissä lapsen ja perheen tarpeita vastaavaksi

Muut kotioppijan opiskeluun ja hyvinvointiin vaikuttavat säädökset

- Kunta ei ole velvollinen järjestämään kotiopetuksessa olevalle oppivelvolliselle palveluja tai etuuksia, joihin perusopetukseen osallistuva oppilas on perusopetuslain mukaan oikeutettu kuten
 - kouluruokailuun
 - oppilashuoltoon l. koulupsykologin ja koulukuraattorin palveluihin
 - maksuttomiin oppimateriaaleihin

Huom! Kunta saa halutessaan antaa esim. oppimateriaaleja kotioppijoiden käyttöön

- Jokaisella lapsella on oikeus maksuttomiin terveyspalveluihin. Kunnasta riippuen kotioppijoiden terveyspalvelut järjestetään kouluterveydenhoidossa tai kunnan terveysasemalla. Huoltaja voi halutessaan myös käyttää yksityisiä terveyspalveluita.

Kotioppijat Suomessa

/Kotiopetusta tukevat ja opetusta tarjoavat tahot

- SuKo ry:n vertaisryhmät ja tapahtumat
- Kotioppijaperheiden järjestämä epävirallinen yhteisöllinen toiminta eri paikkakunnilla
- Harrastukset
- Opetusta lähi- tai etäopetuksena tarjoavat yhdistykset ja yritykset, joilla ei ole virallista perusopetuksen järjestämislupaa

TIETOA:

<https://www.suomenkotikouluyhdistys.fi/>

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kotiopetus>

SEURAA:

<https://www.instagram.com/suomenkotikouluyhdistys/>

<https://www.facebook.com/suomenkotikouluyhdistysry>

<https://www.facebook.com/feeniksnettikoulu>

<https://www.facebook.com/turunfeeniks>

SuK